

Havelte: Uffelter Binnenveld

FOTO: KARLA LEEFTINK

Het Drentse Landschap

WANDELROUTE 6 KM

Tussen Havelte en Uffelte ligt het Uffelter Binnenveld, een prachtig stukje afwisselende natuur. Als je goed kijkt, zie je vrijwel overal op het veld ook mensenwerk op het veld. Er zijn ooit diepe sloten door de duinen gegraven, je ziet walletjes door het bos. Je komt langs verlaten weilandjes en verwilderd productiebos, er liggen zelfs loopgraven en raadselachtige brokken beton. De natuur is al vijftig jaar bezig die sporen van mensenwerk op het Uffelter Binnenveld uit te wissen.

Informatie over de wandelroute

Startpunt

Parkeerplekken bij ingang Clemenskerk,
Uffelterkerkweg 1, 7971 PP Havelte

[Routebeschrijving Google Maps.](#)

Lengte route: 6 km

GPS startpunt: 52 46 29, 06 14 51

Begaanbaarheid paden

Grootste deel route goed begaanbare paden.
Tussen 9 en 10 kunnen de paden in het bos
erg nat zijn. Hiervoor is in de routebeschrij-
ving een alternatief gegeven.

Honden

Niet toegestaan op het Uffelter Binnenveld.

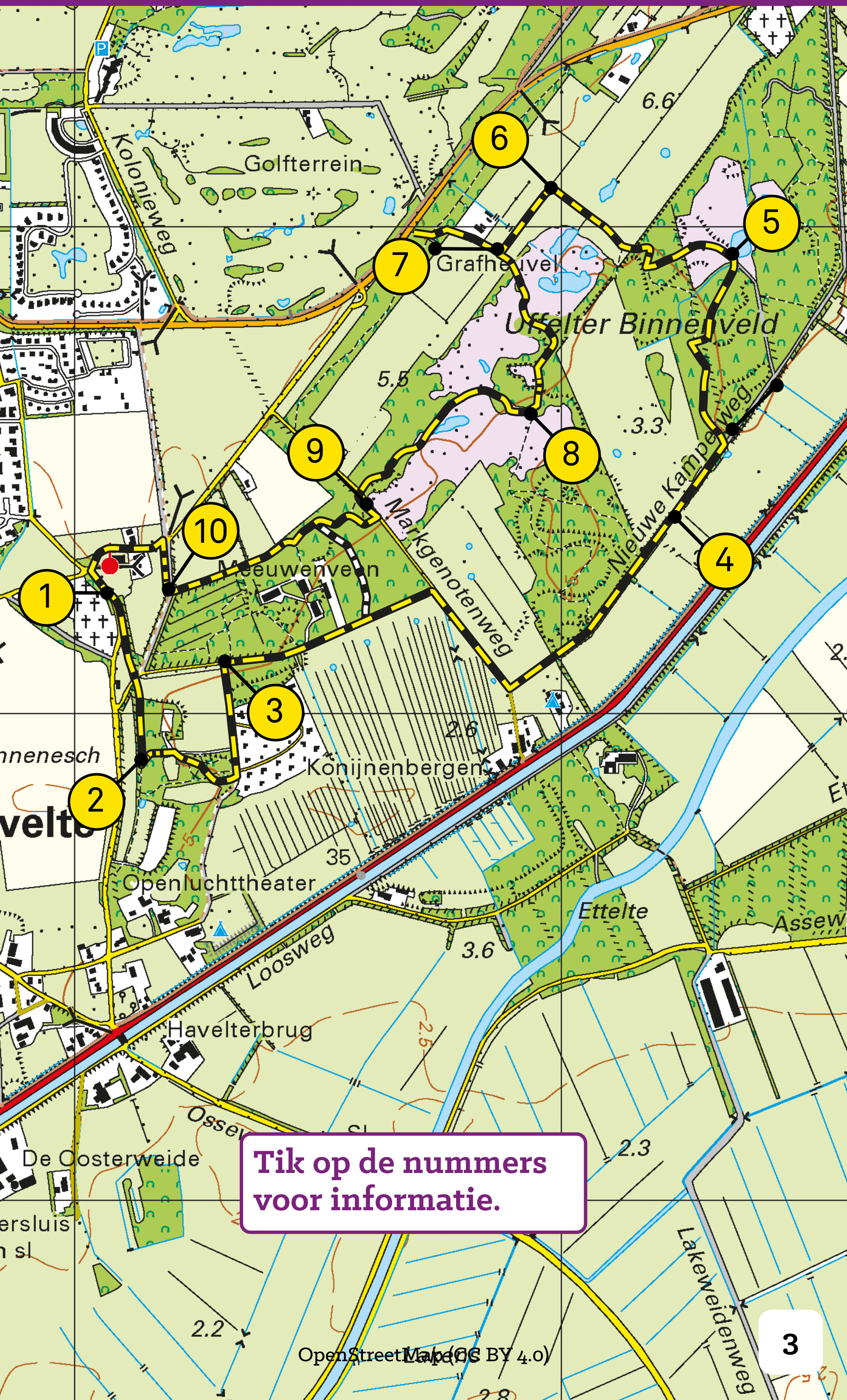
Afkortingen

LA linksaf, RA rechtsaf, RD rechtdoor,
KP knooppunt

Over deze route is een artikel verschenen in
Kwartaalblad 120 van Het Drentse Landschap
(maart 2024).

.....
Printen: maak gebruik van de mogelijkheden
van uw eigen printer. [Zie tips.](#)

🚶 Havelte: Uffelter Binnenveld

**Tik op de nummers
voor informatie.**

Inleiding

Het Uffelter Binnenveld ligt op een smalle dekzandrug op de noordoostelijke flanken van de Havelterberg. Het ligt langs de rand van het beekdal van de Oude Vaart waar indertijd de Drentsche Hoofdvaart gegraven werd.

Als je de smalle paadjes over het Binnenveld volgt, begrijp je waarom op zo korte afstand van de dorpsgebieden van Uffelte en Havelte een belangrijk deel van het veld toch nooit ontgonnen werd. Hier en daar moet het behoorlijk 'onherbergzaam' zijn geweest. Inmiddels zijn de kale zandduinen van vroeger begroeid met bos.

De naam Binnenveld herinnert aan de bijzondere ligging van het terrein. Uffelte en Havelte lagen zo dicht bij elkaar dat de es en groenlanden van beide dorpen het heideveld

omsloten tot een 'binnenveld'. De es tussen Havelte en de kerk kreeg ooit om vergelijkbare redenen de naam Binnenesch.

Het Uffelter Binnenveld hoort tot de oudste terreinen van Het Drentse Landschap. In 1968 kocht rentmeester Dolf Gijtenbeek hier de eerste 42 hectare van de toenmalige gemeente Havelte. In de jaren die daarop volgden, lukte het om steeds meer ontginningspercelen rond die kern aan te kopen, zodat weer een aaneengesloten natuurgebied kon ontstaan. Inmiddels bezit Het Drentse Landschap bijna 130 hectare op en rond het Uffelter Binnenveld.

1 Clemenskerk

kaart

- Loop vanaf parkeerplek de Kerklaan in en neem meteen LA Domineespaadje.
- Steek weg over en vervolg Domineespaadje.

De Clemenskerk is een opvallende verschijning. Het is een gotische kerk die grotendeels uit de vijftiende eeuw stamt. Van de prachtige toren weten we dankzij een gedenksteentje dat bouwmeester Johan Willemszoon in het jaar 1410 met de bouw ervan begonnen is. (Op de terugweg van deze wandeling moet je maar even de ogen sluiten voor de goedbedoelde aanbouw Nije Wheeme uit de jaren negentig.)

CLEMENSKERK - FOTO: HANNA SCHIPPER

De Clemenskerk ligt tussen de dorpen Havelte en Uffelte in. De reden daarvan blijkt uit een oorkonde over de stichting van de kerk uit 1309. De bewoners van de dorpen hier kregen in dat jaar toestemming samen een eigen kerk te bouwen, omdat de tocht naar de parochiekerk in Steenwijk 'een moeilijke gang' gebleken was. Net als de moederkerk in Steenwijk werd ook de Havelter kerk gewijd aan Sint Clemens.

2 Hazenpad

kaart

- Neem bij KP 92 bospad LA (richting KP 85), Puttenpad.
- Ter hoogte van weiland links neem je paadje RA, Hazenpad.
- Einde paadje verharde weg LA.

MEEUWENVEEN - FOTO: HANNA SCHIPPER

3 Meeuwenveen

kaart

- **Einde weg RA, Meeuwenveenweg.**
- **Einde weg RA, Markgenotenweg.**
- **Einde verharde weg zandweg LA.**

In het Meeuwenveen rechts van de Meeuwen-veenweg is de eeuwenoude verkaveling richting Drentsche Hoofdvaart nog goed te zien. Het veld waterde ooit via sloten over het Meeuwenveen af op de Oude Vaart.

In 1998 heeft Het Drentse Landschap, toen ze inmiddels het grootste deel van het Binnenveld plus het Meeuwenveen in eigendom had, een groot aantal afvoersloten kunnen dempen waardoor er minder water richting Drentsche Hoofdvaart afstroomde en het Binnenveld steeds natter kon worden.

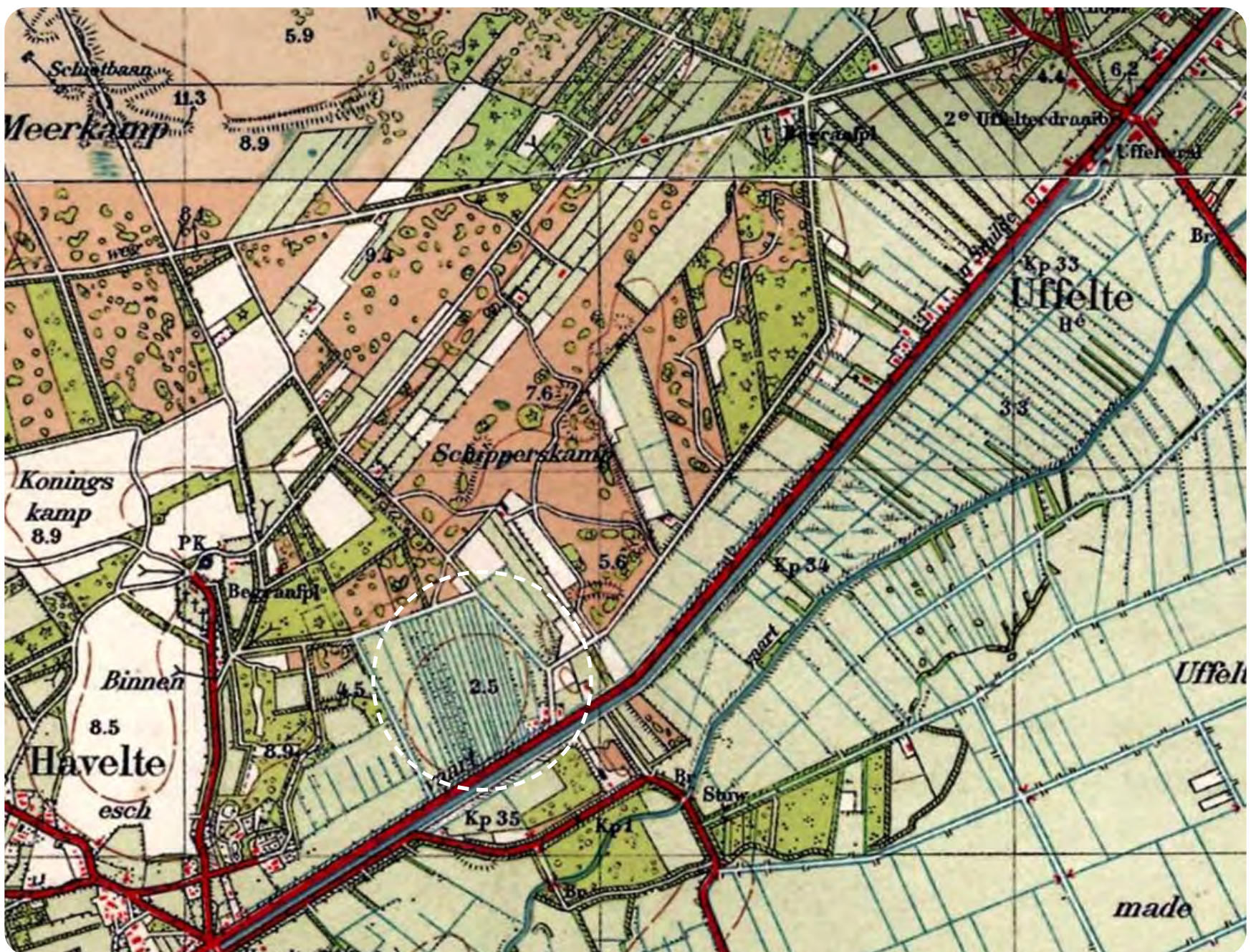
4 Ontginning en bos

kaart

- Bij paaltje met paarse kop route RD vervolgen.
- Voorbij afgegraven voormalig cultuurland bij KP 83 bospad LA richting KP 84. Via veerooster kom je in het bos.
- Pad maakt bocht naar rechts.

Links van de zandweg ligt tussen twee stukken bos een ontginning van vlak na de Eerste Wereldoorlog. Op de topografische kaart uit circa 1950 zie je op deze plek zelfs nog een ontginningsboerderijtje staan. De natuur heeft zich weer over het gebied ontfermd, maar nog steeds is ook hier de invloed van de mens nog duidelijk zichtbaar.

Let op de kaart ook op de blauwe lijntjes van de sloten in het Meeuwenveen (bij hoogtecijfer 2.5) die er tot de dag van vandaag nog steeds liggen. Het heidegebied, dat op de kaart (ten onrechte) Schipperskamp wordt genoemd, was in 1968 het eerste deel van het Binnenveld dat eigendom van Het Drentse Landschap werd.

In het bos zie je nog oude scheidingswallen tussen de percelen. Ze werden opgeworpen door de nieuwe eigenaren die hier na de markescheiding op de stuifduinen bos hebben aangeplant voor de houtproductie. Inmiddels zijn de bosstroken een volwassen bos geworden met een rijke ondergroei van hulst. In enkele percelen fijnspar zie je dat de ondergroei grotendeels ontbreekt, omdat het onder de sparren te donker is en de bodem er sterker verzuurd is.

5 Afwateringssloot

kaart

- Einde pad LA langs bank en veentje.
- Pad volgen.

Bij het bankje aan het eind van het bos zie je een restant van een diepe afwateringssloot midden op het Binnenveld die door Het Drentse Landschap is afgesloten.

6 Het bos uit

kaart

- Einde bos bij bank rechts aanhouden langs raster.
- Pad maakt haakse bocht naar links.

7 Bosvijvertjes

kaart

- Einde pad bij KP 84 LA (richting KP 85).
- Als je RA het veerooster overgaat en het pad volgt, kom je aan het begin van het bosje links bij het Eupen Barchien.
- Vervolg de route over het veld. Na het open stuk liggen in het bosje poelen met grote brokken beton.

In het bos langs het pad liggen enkele bijzondere poeltjes met langs de rand enorme brokken beton. Hier had je in de oorlog bunkers voor afweergeschut van het vliegveld Havelte waar de Duitsers in 1942 mee begonnen te bouwen. Deze Fliiegerhorst Havelte was het grootste Duitse bouwproject in Drenthe. Al vóór het complex in gebruik kon worden genomen, werd Havelte een geliefd doelwit van geallieerde bombardementen.

Enkele dagen voor de komst van de geallieerde troepen bliezen de Duitsers in april 1945 de hele Fliegerhorst Havelte op, dus ook de bunkers op het Binnenveld. Sindsdien liggen hier stille bosvijvertjes met donkerbruin water waar kikkers, hagedissen en salamanders zich thuis voelen.

Eupen Barchien

Bij 7 kun je even rechtsaf naar het Eupen Barchien, een grafheuvel uit de midden-bronstijd. Zo'n 3400 jaar geleden werd de heuvel opgeworpen voor twee overledenen die op hun rug op het veld werden gelegd. De 22-jarige archeoloog Tjalling Waterbolk uit Havelte was in 1946 de eerste die samen met medestudent Willem Glasbergen het Eupen Barchien wetenschappelijk heeft onderzocht. Bijzonder was dat een van de overledenen een bronzen kokerbeitel in een leren foedraal als

grafgift had meegekregen. Dankzij de vondst van een bronzen gietvorm in de buurt weten we dat hier bronsgieters geleefd hebben die dit soort voorwerpen konden maken.

8 **Begrazing**

kaart

- **Einde bos bij open heide rechts aanhouden langs paaltje met paarse kop (richting KP92).**

Het grootste deel van het Uffelter Binnenveld is ingerasterd. Begrazing door een groepje Schotse hooglanders zorgt ervoor dat de vergrassing wordt tegengegaan. Ook eten ze smakelijk van jonge boompjes en struiken. Je kunt zien dat ze omzichtig met hulst omgaan hetgeen tot het fraaie 'bonsai-hulst' leidt. waarbij ze de hulst graag overslaan. Als je via

het veerooster het begraasde terrein verlaat, moet je eens letten op de verschillen in begroeiing aan weerszijden van het raster.

9 Langs de bosrand

kaart

- Einde pad bij informatiepaneel verharde weg LA en na ca. 75 mtr bospad met hekje RA.
- In het bos links aanhouden. Bospad brengt je min of meer langs de bosrand.
- **Let op: Het bospad kan erg nat zijn. Loop in dat geval terug en neem het tweede pad RA (stippellijn op de kaart) dat je naar de Meeuwenveenweg brengt. Ga daar RA en volg de weg tot je in de bocht RA zandweg met naastliggend fietspad naar 10 neemt...**

10 Langs de bosrand

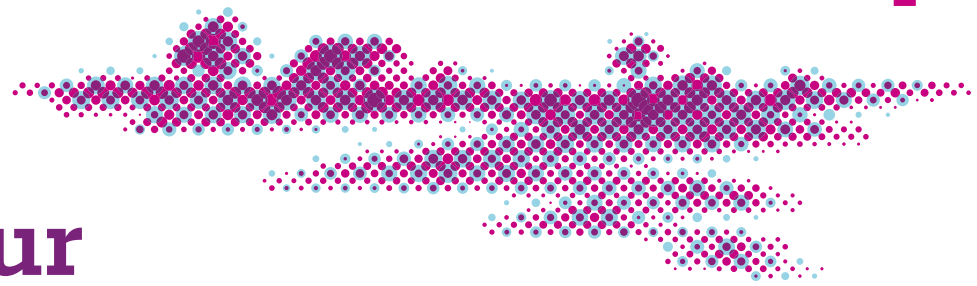
kaart

- Einde pad zandweg met naastliggend fietspad RA.
- Op kruising zandweg-klinkerweg LA langs Uffelterkerkweg. Langs de kerk LA naar startpunt.

Het Drentse Landschap

Logeren in de natuur

Het Drentse Landschap heeft prachtige vakantieaccommodaties beschikbaar voor liefhebbers van rust en ruimte. Een paar dagen er even helemaal tussenuit! Je verblijft midden in de natuur in een huis dat van alle gemakken voorzien is...

Je kunt de accommodaties rechtstreeks boeken via www.buitenlevenvakanties.nl.

Stichting Het Drentse Landschap

Bel tijdens kantooruren (0592) 313 552

www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Teksten: Bertus Boivin, Melle Buruma

Coördinatie: Hanna Schipper

Topografie: BRT Achtergrondkaart © Kadaster/
OpenStreetMap (CC BY 4.0).

Vormgeving: Smartmobiletour.nl